

Yttrande över remiss från Naturvårdsverket angående förslag till ny skötselplan för Gotska Sandöns nationalpark (NV-03817-17)

SLU:s synpunkter

Sveriges lantbruksuniversitet, SLU, är positivt till en modernisering av skötselplanen för Gotska Sandön, särskilt vad gäller förbättrade möjligheter för besökare att uppleva nationalparken. Förslaget till zoneringsplan är ett bra sätt att göra parken tillgänglig för fler, samtidigt som både naturvärden och möjlighet till upplevelser av stillhet värnas. Ett särskilt positivt inslag i skötselplanen är den genomtänkta utvecklingen av leder, även för barn, för att öka tillgängligheten till olika platser och företeelser samtidigt som en nödvändig kanalisering sker – viktigt då man samtidigt föreslår att maxgränsen för antal besökare på ön tas bort.

Förslaget till skötselplan innehåller en omfattande och intressant beskrivning av öns historia och många berättelser om platser och personer på ön. SLU skulle gärna se en tydligare och större koppling till dessa berättelser i plandelen avsnitt B3-B4 (Besökare, tillgänglighet och anordningar respektive Naturvägledning och skyltning). Formuleringarna i B3-B4 är ganska allmänna och kortfattade och planen skulle vinna på om man tog upp fler exempel på berättelser som kan ligga till grund för utvecklad natur- och kulturvägledning, till exempel under B3.5 och hela B4.

Det är mycket positivt att en plan för natur- och kulturvägledning avses tas fram (avsnitt B 3.1.2). SLU föreslår att man även förser denna ambition med någon form av tidsangivelse, till exempel att en sådan plan ska finnas klar en viss tid efter skötselplanens fastställande och att den ska gälla ett visst tidsintervall. I arbetet med en natur- och kulturvägledningsplan kan man gärna använda sig av metodhandledningen ”Platsens berättelser” som Centrum för naturvägledning, CNV, vid SLU producerat för Riksantikvarieämbetet 2017. Det går också att hämta

inspiration från Tivedens nationalpark och det arbete som CNV gjort för den blivande nationalparken i Åsnen. CNV arbetar också med en handledning för planering av naturvägledning i skyddade områden och kan ge råd i ämnet.

I avsnittet om naturvägledning och skyltning (B4) berörs naturvägledningsinsatser som informationsskyltar, foldrar, vägledningar och hemsida. Här saknar SLU mål och ambitioner när det gäller andra metoder och insatser som stigar och leder, upptäckarplatser, de museer som finns på ön samt guidning och annan bemannad naturvägledning. Vidare anser vi att även webb och sociala medier skulle kunna användas för att inspirera till kunskap och upplevelser och inte bara för renodlad information.

Att sätta upp mål för olika naturvägledningsinsatser (B4.2-4.3) som skyltar, foldrar med mera är mycket lovvärt. Här kan tilläggas att målen bör beröra samtliga metoder/insatser samt utgå från upplevelser med alla sinnen (alltså inte bara "...förståelse för vad hen *ser*..."). Slutligen behöver uppföljning av de mål som finns under B4 återspeglas även i avsnitt B7 om uppföljning och utvärdering.

Beslut om detta yttrande har på rektors uppdrag fattats av dekan Torleif Härd vid fakulteten för naturresurser och jordbruksvetenskap efter föredragning av remisskoordinator Fredrika von Sydow. Innehållet har utarbetats av föreståndare Eva Sandberg och projektledare Anders Arnell vid Centrum för naturvägledning vid institutionen för stad och land.

Dekan Torleif Härd

Remisskoordinator Fredrika von Sydow